

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 382: Làm Thế Nào Để Đoạn? Đoạn Là Đoạn Ngã Kiến Vậy. Ngã Kiến Là Tên Gọi Khác Của Vọng Tưởng. Vọng Tưởng Vốn Là Do Chân Tâm Biến Hiện, Vốn Không Thể Đoạn. Cái Gọi Là Đoạn, Chỉ Là Phá Trừ Mà Thôi

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 032)

Chuyên ngữ: Tịch Minh

【Làm thế nào để đoạn? Đoạn là đoạn ngã kiến vậy. Ngã kiến là tên gọi khác của vọng tưởng. Vọng tưởng vốn là do chân tâm biến hiện, vốn không thể đoạn. Cái gọi là đoạn, chỉ là phá trừ mà thôi.】

Mấy câu này rất quan trọng. Cho nên trước khi Thế Tôn nhập diệt, di giáo cuối cùng có Tứ Y Pháp, hàng hậu học chúng ta quyết định không thể quên.

Tứ Y Pháp: Điều thứ nhất là “**Y nghĩa bất y ngữ**” (Nương theo nghĩa lý, không nương theo lời nói). Trong đây hàm chứa ý nghĩa này. Nếu là y theo ngữ ngôn, về sau kết tập thành kinh điển, văn tự là ký hiệu của ngôn ngữ, lời nói chẳng cần phải y theo; nói cách khác, văn tự cũng chẳng cần phải y theo. Phải y theo cái gì? Y theo ý nghĩa của nó, như vậy mới đúng. Ý nghĩa phải chính xác, còn ngôn ngữ, văn tự không quan trọng. Nếu chấp trước vào ngôn ngữ văn tự thì phiền phức rồi.

Quý vị xem chữ “Đoạn” ở chỗ này, cách đoạn như thế nào? Không đoạn được đâu. Không thể đoạn được. Vì sao không thể đoạn? Y báo, Chánh báo trang nghiêm trong mười pháp giới là tướng phần do tự tánh biến hiện ra. Tướng đoạn rồi thì tánh cũng không còn, tánh liền diệt mất, đâu có đạo lý này! Tánh vĩnh viễn bất sanh bất diệt, cho nên tướng sẽ không đoạn.

Tướng tuy nhiên không đoạn, nhưng nó sẽ biến đổi. Tướng sẽ biến đổi. Vì tướng sẽ biến đổi, cho nên Phật dạy chúng ta phải “sanh tâm”; vì tướng sát-na không trụ, biến đổi không ngừng trong từng sát-na, nó chẳng phải vĩnh viễn tồn tại, cho nên Phật dạy chúng ta “vô trụ”. “Vô trụ sanh tâm” đều là vì tướng đang

biến hóa, sát-na không trụ. Phật dạy cho chúng ta cương lĩnh tu hành này hoàn toàn tương ứng với sự thật chân tướng. Đạo lý là như vậy, đây là điều mà chư vị đồng tu cần phải hiểu cho rõ ràng.

Đây là đoạn ngã kiến. Ngã kiến xác thật là vọng tưởng, vọng tưởng chính là vô minh. Tất cả chúng sanh không khởi niệm thì thôi, hễ khởi niệm, niệm đầu tiên nhất định là “Ta”. Không thể nói trong lúc khởi niệm lại không có “Ta”, không có đạo lý này. “Ngã” (cái Ta) là một vọng niệm căn bản, là vô minh căn bản.

Chúng ta, mọi người đồng tu đang ngồi đây, tôi nghĩ mỗi người đều có kinh nghiệm nằm mộng. Khi quý vị đang nằm mộng, trong mộng có cái Ta hay không? Nhất định là có Ta. Sẽ không thể có một giấc mộng mà trong mộng không có Ta. Nhất định phải có Ta, không có Ta thì cũng chẳng có mộng, không có Ta thì rắc rối gì cũng chẳng có. Tất cả mọi rắc rối phiền phức đều do cái Ta mà đến, đó chính là vô minh căn bản, là vọng tưởng vô thí.

Thứ này là do chân tâm biến hiện ra. Tướng của nó tuy là vọng, nhưng thể của nó là chân, thể thì vĩnh viễn bất biến, còn tướng thì thiên biến vạn hóa, biến đổi trong từng sát-na không trụ. Hiện tượng mà chúng ta nhìn thấy ngày nay, hôm nay nhìn thấy dáng vẻ này, hôm qua nó cũng là dáng vẻ này, dường như chẳng có biến hóa gì. Kỳ thực không biết nó đã trải qua bao nhiêu sự biến hóa. Dáng vẻ chúng ta nhìn thấy dường như không đổi, đó là tương tượng tục của cái tướng này. Tướng phía trước là dáng vẻ này, biến sang một tướng khác vẫn là dáng vẻ này, rất tương đồng với cái trước. Cái chúng ta nhìn thấy là tương tượng tục, là tướng duy trì liên tục, tuyệt đối chẳng phải là một tướng duy nhất. Tướng không thể tồn tại, cái gọi là *“đương thể tức không, liễu bất khả đắc”*, đó mới là chân tướng sự thật.

Từ đó có thể biết, tướng sẽ biến đổi chứ không diệt, cho nên Phật dạy chúng ta “Vô trụ sanh tâm”. Từ đó có thể biết, chữ “Đoạn” nói trên kinh, trên thực tế là chuyển biến. Chúng ta đoạn phiền não, phiền não là mê, là chấp trước; chuyển phiền não thành Bồ-đề, Bồ-đề là giác, là không mê; chuyển nó ngược lại, nếu xét từ góc độ đoạn trừ thì gọi là ‘đoạn’, kỳ thực là chuyển đổi lại. Chuyển sanh tử thành Niết-bàn, chuyển phàm thành Thánh.

Chư vị phải hiểu rõ, ý nghĩa chân thật là nói về sự chuyển biến, không phải là thật sự đoạn diệt, quyết định không thể đoạn diệt được. Ở đây nói “phá chi

nhi dĩ” (phá trừ mà thôi), là phá vọng tưởng, phá chấp trước, chính là ý nghĩa này, đều là ý nghĩa của chữ “Chuyển”.